

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים
ואתחנן
אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

יצא לאור בתאריך:
"א מנחם אב תשס"ח

פרשה:
ואתחנן

כותרת:
אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים ואתחנן אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

פרשת ואתחנן

אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

ט"ו בשבט' הוא חג שכולנו מכירים, יוצאים בו לנטוע עצים, אוכלים משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל וכו' וכו'.

ששה חודשים מאוחר יותר ישנו חג נוסף – ט"ו באב. את החג הזה מעט מאוד אנשים מכירים, מכיון שחגגו אותו בפועל רק בזמן שבית המקדש היה קיים.

מהו חג ט"ו באב? כולנו מכירים את הסיפור של המרגלים שחזרו ואמרו שלא נצליח לכבוש את הארץ וכל העם הסכים אתם ולא רצה להכנס לארץ, "ויבכו העם בלילה ההוא" – אומרים חז"ל שהיה זה ביום תשעה באב. ואז גזר ה' את הגזירה של "במדבר הזה יפלו פגריכם", שהדור הזה ימצא את מותו במדבר ורק לאחר מכן יכנסו לארץ.

על מי נגזרה הגזירה? על גברים מגיל עשרים עד גיל שישים (שבט לוי לא נכלל בגזירה וכן הילדים שמתחת לגיל עשרים או המבוגרים מעל גיל שישים). ולפיכך היו צריכים להתגלגל במדבר במשך ארבעים שנה, כדי שאלו שהיו בגיל עשרים יגיעו לגיל שישים וימותו במדבר, ורק לאחר מכן תתאפשר הכניסה לארץ ישראל.

ואכן בכל שנה, בתשעה באב, האנשים שהגיעו לגיל שישים חפרו את קבריהם, נפרדו לשלום ממשפחתם ומקרוביהם והלכו לבית עולמם. בשנת הארבעים – היא השנה האחרונה במדבר – עשו כך 15 אלף האנשים האחרונים שנותרו מדור המדבר. אבל כאן התרחשה התרחשות מוזרה: הם התעוררו בבוקר, צבטו את עצמם וגילו למרבה ההפתעה שעודם בין החיים... הם חשבו שמא הם טעו בחשבון ועדיין לא הגיע יום תשעה באב [הרי אז עדיין לא היו לוחות שנה אלא קידשו את החודש על-פי ראייה ולכן אפשר לטעות...]. למחרת שוב הלכו לישון ושוב

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: י"א מנחם אב תשס"ח
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים ואתחנן אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

התעוררו, וכך עשו לילה אחרי לילה עד לליל חמשה עשר באב שאז יש כבר ירח מלא, ויודעים
בבירור שתשעה באב כבר עבר מזמן. הגיעו אפוא למסקנה שאירע להם נס והקב"ה ביטל את
הגזירה ומחל להם, וקבעו אם-כן את יום ט"ו באב לחג.

ישנה סיבה נוספת לחג הזה. בתקופת התנ"ך היו בארץ ישראל שתי ממלכות, מלכות יהודה
ומלכות ישראל. מיד לאחר מותו של שלמה המלך נחלקה מלכות ישראל לשניים: רחבעם בן
שלמה מלך על מלכות יהודה (שכללה את שני השבטים יהודה ובנימין) ועל עשרת השבטים
האחרים מלך ירבעם בן נבט שהיה מלך רשע. ירבעם חשש שאנשים יעלו לרגל לירושלים ואז
הם עלולים להמשך אחר בית המקדש וישארו לגור שם וכו' וכך עשויה מלכות יהודה להתחזק
וממילא מלכותו שלו – של ירבעם – תיחלש... שהרי אנשים שנוסעים למקום אחר מבזבזים
שם את כספם וכך מחזקים את הכלכלה באותו מקום.

ולכן סגר ירבעם בן נבט את הגבולות וחסם את כל הדרכים שמובילות אל ירושלים, ונמנע
מכולם לעלות לרגל לירושלים. כך התבטלה המצוה המוטלת על כל יהודי לעלות לרגל שלוש
פעמים בשנה. ויתרה מזו: המלך הזה ניתק את עם ישראל מהמרכז הרוחני שלהם, מבית
המקדש, וגרם להם להתבולל ולעבוד עבודה זרה וכו'.

הדרך לירושלים היתה חסומה עד סוף ימיה של מלכות ישראל, יותר מ-250 שנה, עד שבא
המלך האחרון במלכות ישראל הושע בן אלה שהיה מלך צדיק והוריד את כל המחסומים
והודיע "כל הרוצה לעלות יעלה". אותו יום שהמלך הוריד את המחסומים היה יום ט"ו באב
(ראה שיחת פורים תשמ"ז עמ' 623). ובכלל, ישנם טעמים נוספים לחג ט"ו באב (ראה בסיום
מסכת תענית).

לכל חג וחג יש את אופיו ומהותו ואת הדרך בה אנו חוגגים אותו. בפסח אוכלים מצה, בחנוכה
מדליקים נרות וכו'. כיצד היו חוגגים את ט"ו באב? מה בדיוק היו עושים ביום הזה?

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים ואתחנן אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

המשנה בסוף מס' תענית מספרת "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים שבהן בנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים". המשנה מספרת שביום הזה, ט"ו באב, הפך לחג של שידוכים. בנות ישראל היו משאילות בגדים אחת מהשניה, ואף אחת מהן, אפילו העשירות, לא היתה לובשת בגד ששייך לה! מדוע עשו זאת? כדי "שלא לבייש את מי שאין לו", כדי שלא תהיה בת ישראל אחת שתתבייש בכך שאין לה בגדים משלה, ולכן **כל בנות ישראל לבשו בגדים "שאולין"**.

וממשיכה המשנה ומתארת שהן היו "יוצאות וחולות בכרמים" "ומי שאין לו אשה נפנה לשם". כל הרווקים שחיפשו שידוך היו מגיעים לשם. זה היה בעצם כמו מסיבה של צעירים שכל מטרתה היתה כדי שימצאו שם שידוך מתאים להם.

ממשיכה המשנה "ומה היו אומרות, בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך, אל תתן עיניך בנוי תן עיניך במשפחה, שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל". הן היו אומרות לבחורים, אל תסתכלו על היופי החיצוני, אלא תסתכלו על המשפחה, על היחוס שלנו (אני מקווה שזה עזר...).

שואל כאן הרבי שאלה מעניינת (בהתוועדות ט"ו באב תשל"ה): מדוע נדרשו הבחורים להתעלם מהיופי, כלום מה רע בזה? והרי התורה מכירה היטב בחשיבות היופי של האשה ועד שישנן הלכות רבות שמטרתן להגן על יופיה. ומדוע שהבחור לא יסתכל על כך? אפשר אמנם לומר לו: אל תסתכל רק על היופי אלא גם בנתונים נוספים, אך מדוע מלכתחילה אומרים לו לא להתחשב כלל ביופי, אלא במשפחה וביחוס?!

אלא אומר כאן הרבי דבר נפלא: כאן במשנה לא מדובר רק בפשטות על בניס ובנות, אלא על משהו עמוק יותר. כאן מדברים על הנישואים בין הקב"ה וכנסת ישראל; הקב"ה הוא הגבר וכנס"י היא האשה. בשעת מתן תורה הקב"ה התחתן עם כנסת ישראל וחיינו ביחד באהבה במשך קרוב לאלף שנים. ואז ביום תשעה באב בשעת חורבן בית המקדש קרה דבר חמור: מעין

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים ואתחנן אחרי ה"טראומה" בא חג האהבה...

גירושין בין כנסת ישראל והקב"ה (ראה תו"מ, ג, עמ' 245) ובכל שנה אנו חווים מחדש את ה"טראומה" של הגירושין.

ולכן מיד כמה ימים לאחר מכן, ביום ט"ו באב, "בחג האהבה" אנו פונים לה' ואומרים לו: "בחור שא נא עיניך וראה, אל תתן עינד בני" – אל תסתכל על היופי שלנו, נכון שאנחנו עם ישראל כאשה – אנו לא כ"כ יפים, מבחינת יופי רוחני – תורהו מצוות – אנחנו דלים ועניים. וכאשר מביטים בראי הרוחני אנחנו לא נראים כל כך טוב...

לפיכך פונים אנו אל הקב"ה ואומרים לו "תן עינד במשפחה", תתבונן ביחוס שלנו, מאיפה אנחנו באים, מאיזה משפחה אנחנו מגיעים – האבות שלנו אברהם יצחק ויעקב וכל גדולי הדורות. וכמו שמובא בשיר השירים עה"פ "שחורה אני ונאווה" מפרש רש"י – "אומרת כנסת ישראל .. שחורה אני במעשי ונאה אני במעשה אבותי" (שה"ש א, ה).

ביהדות הכל זה מדה כנגד מדה, ובלשון הקבלה שכל השפעה שנשפעת מלמעלה היא לפי מעשינו ועבודתנו. כפי שאנו נכבד וננהג בבני זוגנו – כך הקב"ה ינהג אתנו כאשתו, עד לבנין עדי עד בביאת משיח צדקנו.